

PIENELÄINTOIMINTA

KUSTANNUSLASKENNAN PERIAATTEITA

1 SUORITEKOHTAISTEN KUSTANNUSTEN SELVITTÄMINEN

- Kustannuslaskenta on laskentatoimen osa, jonka päätavoitteena on suoritekohtaisten kustannusten selvittäminen
- Suoritteet ovat tuotannon tuloksia, tulos on yrityksen mukaan tuote, työsuoritus, palvelu tai esimerkiksi eläinten kasvatustoiminnassa luovutusikäinen pentu.
- Aikaansaatavien suoritteiden kustannukset ovat tarpeen selvittää jo tuotannon suunnitteluvaiheessa
  - o Ennakkolaskelmat
  - o Tarvitaan tarjousten tekemistä ja hinnoittelua varten
- Pääpaino on jo aikaansaatuja suoritteiden kustannusten selvittämisessä
  - o Jälkilaskelmat
  - o Tarvitaan yrityksen tuloksen laskemiseen ja ennakkolaskelmien tarkkuuden selvittämiseen

2 KUSTANNUSRAKENTEEN SELVITTÄMINEN

- Suoritekohtaisten kustannusten laskennassa on tarpeen tuntea suoritteiden ja niiden aikaansaamisesta aiheutuneiden kustannusten riippuvuus.
- Kustannusten tunteminen luo perustan taloudellisesti järkevien päätösten tekemiselle
  - o Mikä osa toiminnasta on hyvin kannattavaa?
  - o Mikä osa on tappiollista?
  - o Tuottavuus ja taloudellisuus voidaan laskea, kun tiedetään paljonko kustannuksia, on syntynyt tietyn suoritemäärän valmistuksessa
  - o Taloudellisuus ja tuottavuus ovat tehokkuuden osatekijöitä
  - o Tehokkuus on kannattavuuden edellytys (ei ”tuhlata” resursseja: työtä, aikaa, rahaa, raaka-aineita)
  - o Myyntikateprosentti on usein käyttökelpoinen suhteellisen kannattavuuden tunnusluku

- Näiden tietojen ja laskelmien pohjalta eri valmistusmenetelmien tai tuotantotapojen tehokkuutta ja kannattavuutta voidaan vertailla keskenään

3 VÄLITTÖMÄT JA VÄLILLISET KUSTANNUKSET

- **Välittömät** kustannukset kohdistetaan suoraan suoritteisiin
  - Tavallisesti mm. ainekset ja valmistuspalkat
  - Välittömät ovat samalla **muuttuvia**, riippuvaisia valmistuksen/myynnin määrästä)
- **Välillisiksi** kutsutaan kustannuksia, joiden kohdistamisessa suoritteisiin käytetään tiettyjä välivaiheita ja jakoperusteita
  - Yleiskustannuksia, ei voi kohdistaa yksittäisille suoritteille (tuotteille tai palveluille)
  - Katetaan yrityksen myyntikatteesta
  - Vuokrat, markkinointi, hallinto, sähkö
  - Yleensä kiinteitä, voi olla myös osin muuttuvia kustannuksia
- **Katetuottolaskennan** lähtökohtana on kustannusten jako muuttuviin ja kiinteisiin.
- Katetuotto = myyntituotot (liikevaihto) – muuttuvat kustannukset
- Budjetilla asetetaan katetuottotavoite (esim. yrityksen seuraavan vuoden myynti)
- Saadaan tietoa:
  - Kuinka voimavaroja kannattaa käyttää?
  - Mitä tuotteita ja palveluita kannattaa myydä?
  - Kuinka paljon kannattaa myydä?
  - Mihin hintaan kannattaa myydä?
  - Paljonko myyntiä oltava, että katetuottoa saadaan riittävästi?

4 HINNOITTELU

- Kannattavuuden yksinkertainen sääntö: Myy kalliimmalla kuin ostat!
- Kustannusperusteinen hinnoittelu
  - Lähtökohtana tuotteen muuttuvat kustannukset
  - Kiinteät kustannukset ja voittolisä sisällytetään hintaan

- Myyntihintaan vaikuttaa myös:
  - Tuotteen arvo ostajalle
  - Asiakkaan maksukyky ja -halukkuus
  - Vaihtoehtoisten tuotteiden hinta
  - Hinnan vaikutus kysyntään ja menekkiin
  - Markkinahinta